

Korte introductie tot
**Labels en
certificering**

Versie juni 2020

oxfamwereldwinkels.be

OXFAM

Wereldwinkels

LABELS EN CERTIFICERING

De rol van certificering

Voor Oxfam-Wereldwinkels en Oxfam Fair Trade zijn labels en certificering een instrument, maar geen doel op zich.

Labels en certificeringen helpen ons op verschillende vlakken.

- > **Impact vergroten:** ze geven aan hoe een eerlijke handelsrelatie eruit ziet voor een bepaald product via specifieke standaarden, minimumprijzen en premies. Bovendien gebruiken sommige certificeringsorganisaties hun winsten voor bewustmaking en netwerkvorming.
- > **Risico's verkleinen:** certificering controleert en dekt een aantal risico's af. Zo wordt er gecontroleerd of producentenorganisaties hun premies democratisch inzetten.
- > **Geloofwaardige producten:** een label verhoogt het consumentenvertrouwen. Het is een signaal aan de koper dat het product aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Labels zijn echter niet altijd voldoende. In sommige gevallen is de garantie immers niet waterdicht.

Daarom combineren Oxfam Fair Trade en Oxfam-Wereldwinkels verschillende instrumenten en creëren we ook positieve impact langs andere wegen. Immers, de impact van certificering is ook afhankelijk van de organisatie die het label gebruikt.

Alle maten en gewichten

Certificering komt voor in alle maten en gewichten. Ze verschillen op volgende vlakken.

- > **Wie beheert?** Standaarden kunnen beheerd worden door de overheid, democratische organisaties of private bedrijven.
- > **Wie garandeert?** Sommige certificeringen werken met zelfevaluaties en peerevaluaties. Anderen vertrouwen op onafhankelijke auditeurs of combineren technieken.
- > **Wat is de inhoud?** Standaarden verschillen ook in hoe ze impact proberen te creëren. Welke speler krijgt welke verantwoordelijkheid? Wat zijn de sleutelaspecten?

De keuzes die certificeringsorganisaties maken op deze drie vlakken bepalen hun bruikbaarheid en hun geloofwaardigheid.

Oxfam-Wereldwinkels prefereert standaarden die democratisch beheerd worden, die een geloofwaardige garantie bieden en die inhoudelijk aansluiten bij de fairtradefilosofie. Deze standaarden benadrukken de verantwoordelijkheid van alle actoren in de aanvoerketen en ondersteunen boeren in hun strijd voor een waardig bestaan.

Momenteel worden volgende standaarden erkend door Oxfam-Wereldwinkels en Oxfam Fair Trade: Fair for Life, Fairtrade, SPP en het WFTO Guarantee System.

ECOCERT Fair for Life

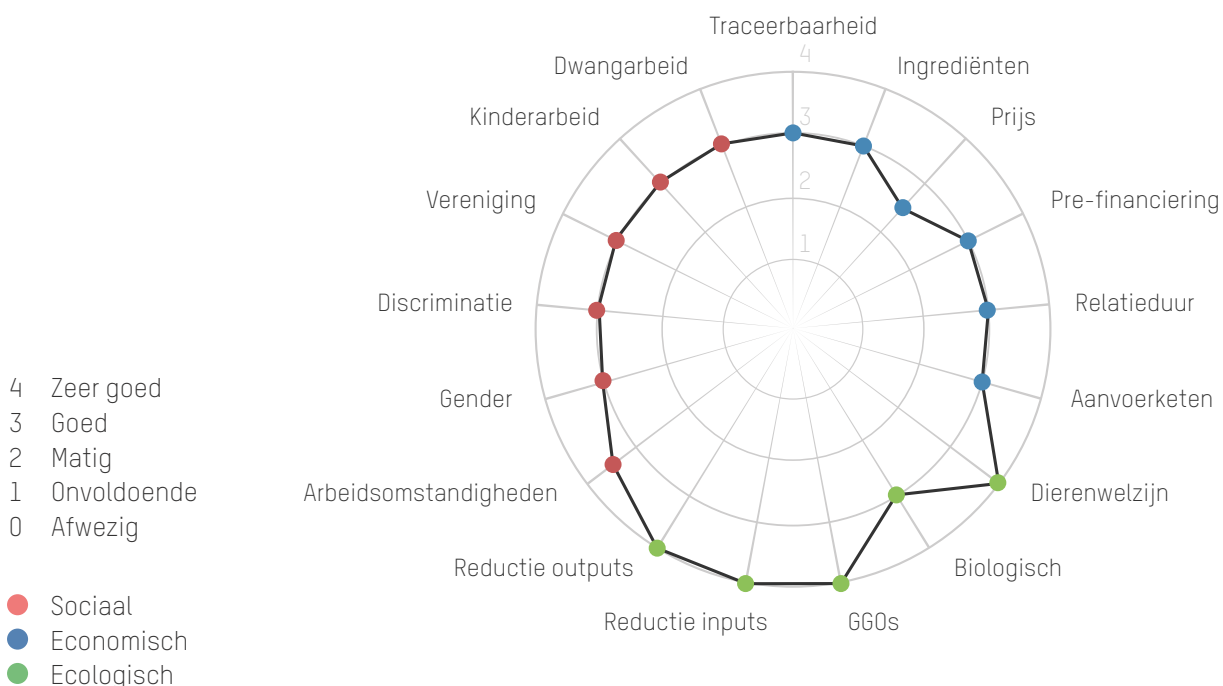

Een universele standaard met de voeten in de bio-beweging

De eerste versie van de Fair for Life standaard werd ontwikkeld door twee Zwitserse bio-organisaties. Later werd deze overgenomen door het Franse ECOCERT, een van de marktleiders in biologische certificering. Met de overname van de nieuwe standaard verviel ECOCERT's eigen fair trade ESR standaard, bekend van het label met de blauwe zwaluw. Uniek aan de Fair for Life standaard is haar universele toepassing. Zo kan praktisch elke organisatie gecertificeerd worden (zolang ze de fairtradeprincipes respecteren) en is het zowel toepasbaar op voeding, als artisanat, cosmetica, textiel en detergents. Een belangrijk verschil met andere fairtrade-standaarden is dat het eigenaarschap in private handen ligt. Er is dus geen beweging die de standaard onderhoudt, ondersteunt of promoot. Om deze reden is deze standaard minder bekend bij het grote publiek.

De ervaring van ECOCERT rond biologische certificering komt duidelijk naar voren in haar standaard. Niet alleen op ecologisch vlak maar ook op sociaal vlak is de standaard rigouros en uitgebreid. Echter, op de economische aspecten wordt het duidelijk dat de standaard niet voortkomt uit de fairtradebeweging. De prijzen waaraan wordt verkocht worden immers onderhandeld (op basis van productiekosten) en zijn niet transparant voor externen.

Soort: productcertificering
Product: voeding en artisanat
Ontstaan: 2006
Beheer: ECOCERT (100% privaat)
Toegang: kleinschalige landbouwercoöperaties
Geografisch: geen beperkingen
Compatibel met andere standaarden: ja
Certificeringsorgaan: verscheidene

oxfamwereldwinkels.be

Disclaimer: bovenstaande cijfers zijn afkomstig van een in-house ex-ante analyse van de standaard in kwestie. De impact van een standaard in de praktijk is afhankelijk van vele factoren die niet zijn opgenomen in de analyse.

Fairtrade International Fairtrade

Fairtrade, moeder van alle fairtradelabels

Fairtrade werd op vraag van Mexicaanse koffieboeren door de Nederlandse ontwikkelingsorganisatie Solidaridad opgericht als Max Havelaar -naar het gelijknamig personage dat streed tegen koloniale overheersing-. Gelijkaardige initiatieven onstonden overal ter wereld en al snel werd Fairtrade Labeling Organisations (FLO) International opgericht. Sindsdien beïnvloedde twee grote tendensen de organisatie. Ten eerste werkte men aan geloofwaardigheid. De afsplitsing van het certificeringsorgaan FLOCERT en de uitbreiding van het eigenaarschap naar producentenorganisaties uit het Globale Zuiden zijn hiervan een voorbeeld. Daarnaast werd gewerkt aan impact. De toetreding van plantages en contractproducenten tot het systeem, en de ontwikkeling van het *Fairtrade Sourced Ingredient* programma zijn voorbeelden van *mainstreaming*. Men probeert zoveel mogelijk boeren en arbeiders te bereiken door conventionele markten te veroveren. Fairtrade International haalde fair trade dus uit haar niche.

Fairtrade zet hard in op de ILO conventies en dit uit zich in hun standaard. Vooral hun 'slachtoffer eerst'-aanpak onderscheidt hen van anderen. Daarnaast benadrukt Fairtrade de verantwoordelijkheid van de tussenhandelaars in een aparte standaard, waarbij prijs en pre-financiering centraal staat. Hoewel Fairtrade minder inzet op ecologische aspecten, toont hun standaard ook op dit gebied zich matuur. De nadruk wordt echter niet gelegd op biologische productie of dierenwelzijn.

Soort: productcertificering

Product: voornamelijk voeding

Ontstaan: 1988

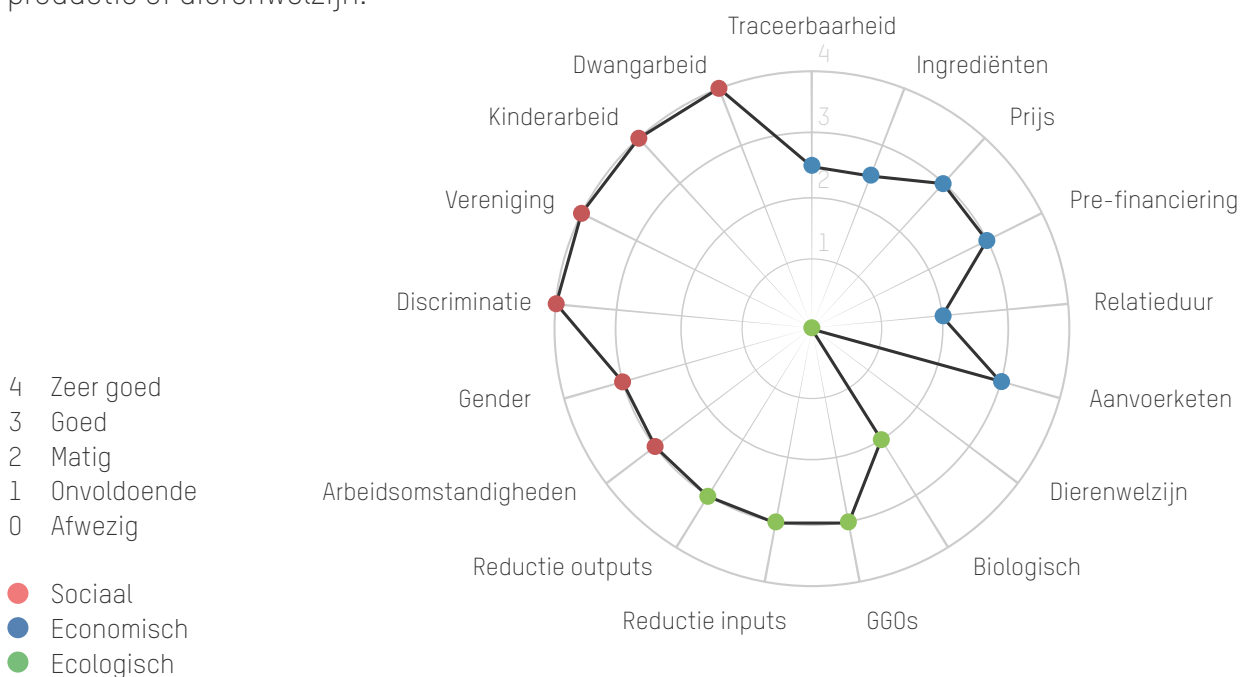
Beheer: FLO (50% producenten; 50% NFOs)

Toegang: coöperaties, plantages & contract

Geografisch: Globale Zuiden

Compatibel met andere standaarden: neen

Certificeringsorgaan: FLOCERT

oxfamwereldwinkels.be

Disclaimer: bovenstaande cijfers zijn afkomstig van een in-house ex-ante analyse van de standaard in kwestie. De impact van een standaard in de praktijk is afhankelijk van vele factoren die niet zijn opgenomen in de analyse.

SPP Global Small Producers' Symbol

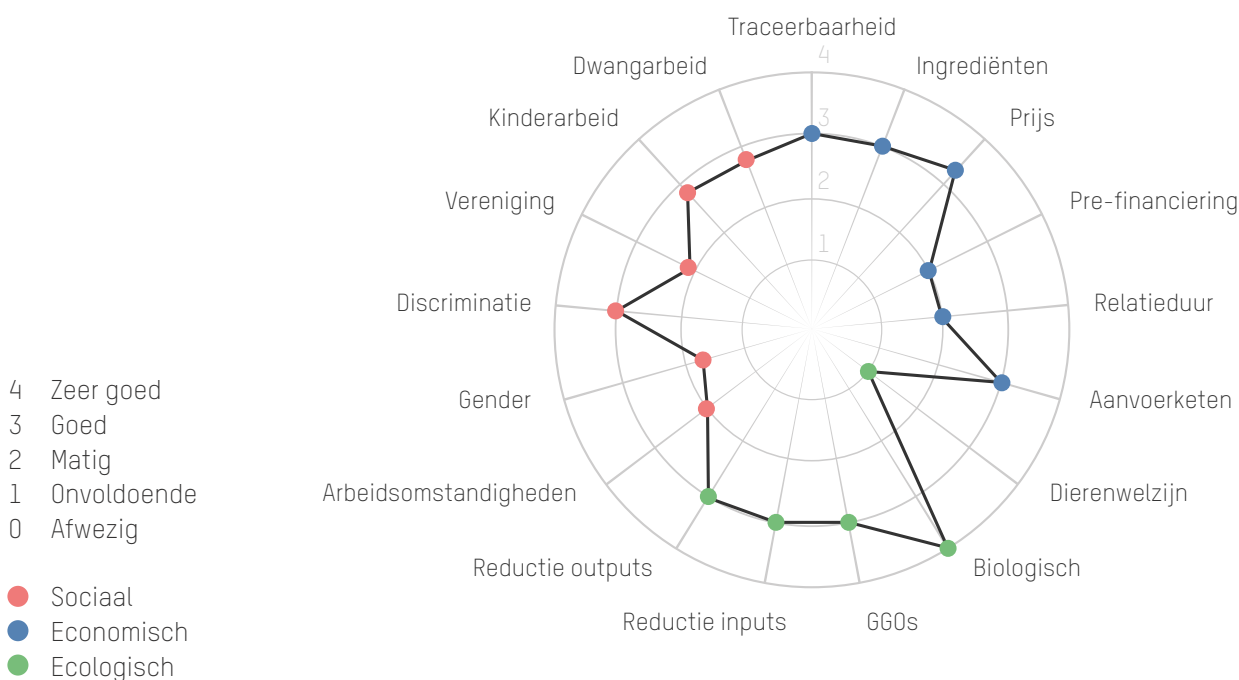

Het label van producenten, voor producenten

Small Producers' Symbol (SPP) werd opgericht door het Latijns-Amerikaanse producentennetwerk CLAC als reactie op de beslissing van Fairtrade International om plantages toe te laten tot zijn certificeringssysteem. Het label maakt zich dan ook sterk de originele Fair Trade-visie te vertegenwoordigen. Enkel coöperaties met kleinschalige landbouwers kunnen toetreden. Haar leden bevinden zich vooral in Latijns-Amerika maar pogingen worden ondernomen om uit te breiden naar Afrika en Azië. Het label is volledig in het bezit van en wordt beheerd door de producentenorganisaties. Controle gebeurt op basis van een algemene standaard aangevuld met een op waarden-gebaseerde gedragscode via onafhankelijke en externe certificeerders. Aan het label kan de vermelding toegevoegd worden: "made by women" of "indigenous" indien het uitsluitend door vrouwen of een inheemse groep werd gemaakt.

SPP is erop gericht zoveel mogelijk voordelen te creëren voor boeren in het Zuiden. De minimumprijzen en premies liggen dan ook substantieel hoger dan die van Fairtrade. Hun standaard staat echter nog in kinderschoenen. Op milieuvlak doen ze beroep op biologische certificering. Op sociaal vlak is het de vraag of ze de fairtradevoorwaarden ook effectief zullen kunnen garanderen in complexere situaties als Afrika.

Soort: productcertificering
Product: voornamelijk voeding
Ontstaan: 2006
Beheer: SPP Global (100% producenten)
Toegang: kleinschalige landbouwercoöperaties
Geografisch: Globale Zuiden (Latijns-Amerika)
Compatibel met andere standaarden: neen
Certificeringsorgaan: verscheidene

oxfamwereldwinkels.be

Disclaimer: bovenstaande cijfers zijn afkomstig van een in-house ex-ante analyse van de standaard in kwestie. De impact van een standaard in de praktijk is afhankelijk van vele factoren die niet zijn opgenomen in de analyse.

World Fair Trade Organization

WFTO Guarantee System

De garantie voor toegewijde fairtradeorganisaties

Eind jaren 90 werd de World Fair Trade Organization (WFTO) gesticht. Al heette deze toen nog International Federation of Alternative Trade (IFAT). Pas in 2011 werd echter beslist een formeel systeem op te zetten -opgebouwd rond de tien fairtrade principes- om het fairtrade gehalte van haar leden te controleren en te garanderen. Via een label poogde WFTO ook om het succes van voedingsproducten onder het Fairtrade-label te repliceren. Om te vermijden dat een parallel systeem zou ontstaan werd geopteerd om organisaties te certificeren in plaats van hun producten. Leden van de WFTO passen dus in al hun operaties de fairtradeprincipes toe. Enkel toegewijde fairtradeorganisaties kunnen dus toetreden. Daarbij komt dat niet elke lid per se handelsrelaties onderhoudt.

Het WFTO GS richt zich voornamelijk op artisanat. Om die reden wordt er verwezen naar leefbare lonen in plaats van eerlijke prijzen en premies op basis van de productiekost. Ook is de standaard minder aangepast aan de complexe traceerbaarheid die nodig is bij samengestelde voedingsproducten en wordt er niet of nauwelijks verwezen naar dierenwelzijn, biologische productie en ggo's. Aan de andere kant zijn de sociale vereisten wel zeer sterk aanwezig.

Soort: garantiesysteem voor organisaties

Product: voornamelijk artisanat

Ontstaan: 2011

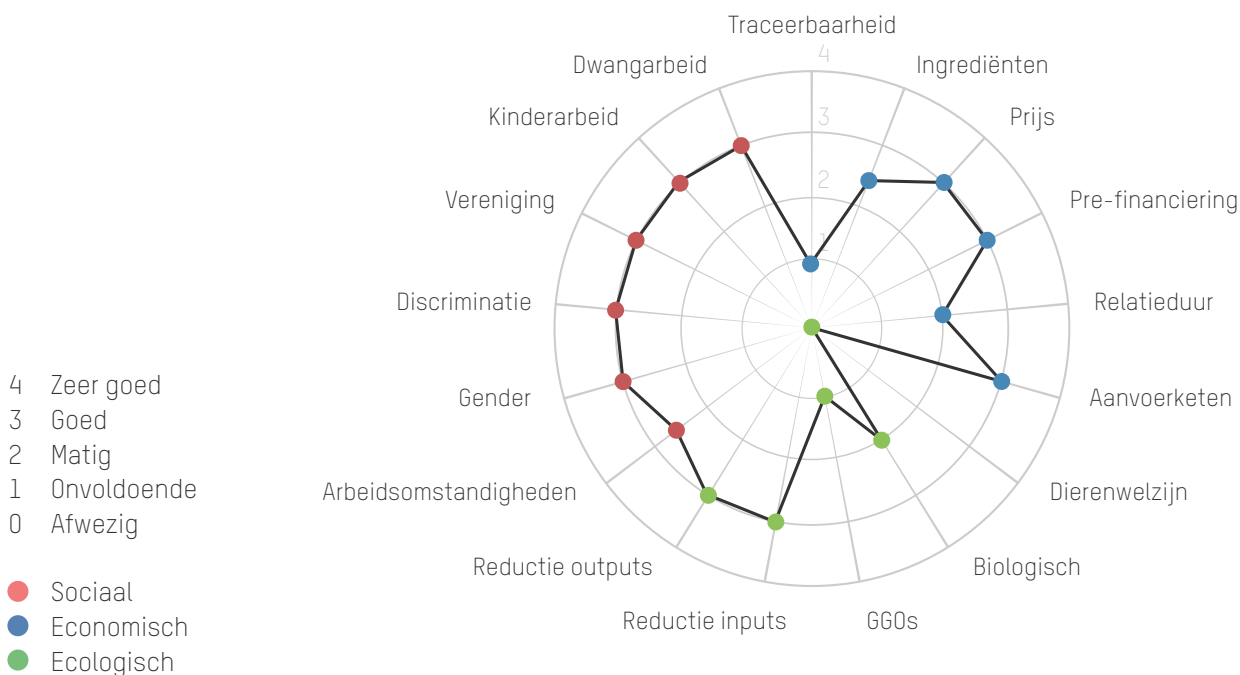
Beheer: WFTO (100% leden)

Toegang: fairtradeorganisaties

Geografisch: geen beperkingen

Compatibel met andere standaarden: ja

Certificeringsorgaan: verscheidene

oxfamwereldwinkels.be

Disclaimer: bovenstaande cijfers zijn afkomstig van een in-house ex-ante analyse van de standaard in kwestie. De impact van een standaard in de praktijk is afhankelijk van vele factoren die niet zijn opgenomen in de analyse.